

ناگهان شعر

کبری موسوی قهفرخی

شعراول:

مرداب جان! هرچند اکنون غرق در اوبی فردانمی ماند برایت جز بر قویی فرقی برای او ندار دبستر عشقش پهنای دریایی ست یا باریکه جویی قشلاقی دلچسب تور ا از یاد خواهد برد دلخوش نشو هر گز به قوی ماجراجویی توآن مسافر خانه دنجی که آدم ها در تومی آسایند دور از هر هیاهویی باز است آغوش نجیب‌ت رو به قایق‌ها تاپشت سر بگذاردت هر بار پارویی ازهر گذرگاهیر اندوهی نمی ماند از خرم‌ن گل‌های بادآورده جز بویی دریاب آن‌ها را که عمری با تومی مانند نیلوفرانت رانرنجانی سر مویی...

شعر دوم:

ماهی قرمز بمان، حتی اگر بد بگذرد می‌رسد روزی که این دریاچه از سد بگذرد در پی این مرگ تدریجی تولد نیز هست ماه‌گاهی لازم است از هر چه دار د بگذرد بی‌تو ای اوج و فرود دیدنی! جذاب نیست داستانم حول اول شخص مفرد بگذرد آه‌ه! تو قصد دریاداری و انصاف نیست رود در آغاز راه از خیر مقصد بگذرد

ماهی زندانی ام! تلخ است وقت بیش از این بین این دیوارها، بی‌رفت و آمد بگذرد گرچه هر سنگی برای رود، کشف تازه‌ای ست مایه رنج است هر چیزی که از حد بگذرد

هنری

«حماسه آرش کمانگیر»

با ۶۴ بازیگر روی صحنه می‌رود

نمایش «حماسه آرش کمانگیر» به نویسندگی و کارگردانی مریم کاظمی که این روزها آخرین مراحل تمرین را در پردیس تئاتر تهران پشت سر می‌گذارد، به‌زودی با ۶۴ بازیگر روی صحنه می‌رود.

به‌گزارش پردیس تئاتر تهران، درنمایش حماسه آرش کمانگیر که بر اساس اساطیر ایران و داستان‌های کهن پارسی تنظیم‌شده است، ۶۴ بازیگر از حرفه‌ای تا هنرجو به ایفای نقش می‌پردازند. حماسه آرش کمانگیر اولین بار در سال ۱۴۰۰ برای حضور در جشنواره آموزشی تئاتر پنجمک نوشته‌و به‌صورت محدود تولیدشده و اجرای آن عظمت اساطیر ایرانی را باشکوہ اجرای صحنه‌ای به رخ کشید. از سال ۱۴۰۲ بازتولید این نمایش برای اجرا در سالن اصلی پردیس تئاتر تهران آغاز شده و به‌عنوان تولید مشترک پردیس تئاتر تهران و گروه تئاتر مستقل برای اجرای عمومی آماده‌می‌شود.

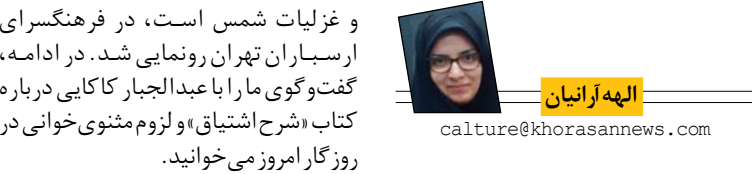
برگزاری نمایشگاه عکسی با آثاری از کیارستمی و کیانیان

نمایشگاه گروهی عکس «زاستار» به‌مناسبت روز جهانی محیط‌زیست با نمایش آثار ۱۰ هنرمند همچون زنده‌یاد عباس کیارستمی، رضا کیانیان و محمود کلاری در گالری ثالث گشایش می‌یابد. به‌گزارش ایرنا، نمایشگاه گروهی عکس «زاستار» به‌مناسبت روز جهانی محیط‌زیست با رویکرد محیط‌زیستی جمعه- ۱۸ خردادماه- ساعت ۱۶ تا ۲۲ با نمایشگاه گردانی پژمان دادخواه در گالری ثالث گشایش می‌یابد.

در «زاستار» آثار هنرمندان؛ زنده‌یاد عباس کیارستمی، رضا کیانیان، مهرداد افسرری، افشین شاه‌هرودی، محمدرضا شریف‌زاده، کیارنگ علایی، محمود کلاری، مهدی مقیم نژاد، سروش میلانی زاده و مهدی وثوق‌نیا به‌نمایش گذاشته‌می‌شود. این نمایشگاه شامل عکس‌هایی از این هنرمندان است که به‌شکل‌های مختلف به‌مقوله طبیعت و محیط‌زیست پرداخته‌اند. علاقه‌مندان می‌توانند برای دیدن آثار نمایشگاه «زاستار» هرروز از ساعت ۱۰ تا ۲۱ و جمعه‌ها ساعت ۱۶ تا ۲۲ به گالری ثالث واقع در خیابان کریمخان زند، بین ابرانشهر و ماهشهر، شماره ۱۴۸ مراجعه کنند. همچنین اختتامیه این رویداد هنری ۲۹ خردادماه ساعت ۱۰ تا ۱۸ برگزار خواهد شد.

واسطه‌آشنایی مردمان امروز بامولانا

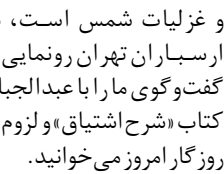
گفت‌وگوی خراسان با عبدالجبار کاکایی درباره تازه‌ترین اثرش به نام «شرح اشتیاق» که شامل گزیده‌ای از مطالب کارگاه‌های پرتर्फدار مثنوی خوانی اوست

الهه آرائیان

calture@khorasannews.com

مولانا در همان ابتدای مثنوی می‌گوید: «هرکسی از ظن خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من». از قرن هفتم هجری تا امروز تعداد زیادی از مفسران و شارحان، مثنوی معنوی مولانار تفسیرو شرح کرده‌اند؛ چون کلام مولانا زنده و پویاست و هر کس به سهم خود جرعه‌ای از این دریای معرفت برمی‌دارد. مثنوی معنوی از کتاب‌های ارزشمند ادبیات ماست که حتی در روزگار امروز هم کارکرد دارد و خواندنش ضروری است؛ چرا که مولانا از حقیقت انسان و آفرینش و ارتباط با خدا می‌گوید؛ مفاهیمی که هیچ‌وقت تکراری و کهنه نمی‌شوند. یکی از افرادی که در این روزها به شرح و تفسیر مثنوی مشغول است و انصاف‌هم این کار را با جذایت، سادگی و روانی هر چه تمام‌تر انجام می‌دهد، عبدالجبار کاکایی، شاعر و ترانه‌سرای شناخته‌شده کشورمان است. ویدئوهای شرح مثنوی کاکایی در صفحات مجازی دست‌به‌دست می‌شوند و طرفداران زیادی دارند. او ساده و به دور از پیچیدگی کتاب‌های شرح مثنوی، کلام مولانا را برای مخاطب توضیح می‌دهد. جمعه گذشته، ۱۱ خرداد، تازه‌ترین کتاب عبدالجبار کاکایی به نام «شرح اشتیاق» که شامل گزیده‌ای از مطالب کارگاه شرح و تفسیر مثنوی معنوی

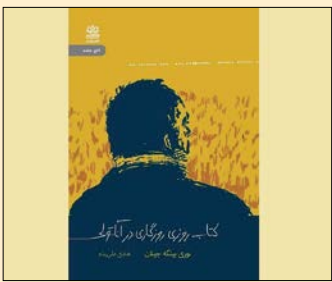

«شرح اشتیاق»، مقدمه‌فهم مثنوی

عبدالجبار کاکایی کتاب «شرح اشتیاق» را پیش‌نیازی برای فهم مثنوی معرفی می‌کند و می‌گوید: «در این کتاب مباحثی راجع به مثنوی معنوی مولانار تفسیرو شرح کرده‌اند؛ موضوعات مهم در مثنوی مطرح‌شده؛ موضوعاتی مانند نظریه کسب، تخیل و شهود در آثار مولانا، نامه‌ها و مکاتیب مولانا و مقالات و یادداشت‌هایی که فکر می‌کنم برای مطالعه مثنوی لازم است خوانده شود. این‌ها مفصل در کارگاه‌های مثنوی من شرح داده‌شده، اما موجزو و مختصر همراه با اعلام وپانویس در این کتاب برای کسانی که می‌خواهند با مثنوی

مولانا آشنا شوند، جمع‌شده است. این‌ها موضوعات اصلی مدنظر مولاناست که علاقه‌مندان باید با آن‌ها آشنا شوند تا با این موضوعات کلیدی به فهم افکار و اندیشه‌های مولانا دست پیدا کنند. کتاب «شرح اشتیاق» به‌نوعی پیش‌نار خواندن مثنوی است. مسائلی را که عمدتاً در مثنوی تکرار می‌شد، احصا کرده و شرح داده‌ام.»

انتشار ترجمه «روزی روزگاری در آناتولی»

یکی از مهم‌ترین فیلم‌های فیلم‌ساز، روزنه‌ای نو به سیمای نوری بیلگه جیلان بگشاید.

یکی خواب‌هایم را دزدیده!

نگاهی به کتاب «زندگی در آمنیون» سروده «قاسم رفعت حسینی»

حیدر کاسبی

calture@khorasannews.com

«امتداد آخرین ریشه را می‌گیرم / تا———— درخت خانه / و برگ‌ها سه بار است که ریخته‌اند با این بار / گاهی باد به اتاقم می‌آید / هنوز کسی نفهمیده / خاکی که روی صندلی نشسته / منم.»

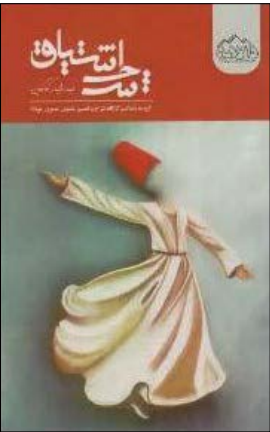
بی‌تردید یکی از مهم‌ترین عناصری که باعث ارتقای سطح شعر شده و عمق بیشتری به کلمات می‌دهد مسئله «شهود» است. «شهود» چیزی فراتر از همه‌ابزارهایی است که شاعر در اختیار دارد. فراتر از مسئله عروض و قافیه، فراتر از مسئله‌بان و شاید بشود گفت فراتر از همه صنعت‌های ادبی و بدیعی. این عنصر «شهود» است که به کمک شاعر می‌آید، به طوری که گاهی خود شاعر هم نمی‌داند بعضی از سطرهارا در شعر چگونه نوشته است.

انگار من دیگر شاعر به واسطه نیرویی ماورایی که دستش را گرفته، کلمات را کنار هم چیده است. حافظ شیرازی در یکی از بی‌ظنیرترین غزل‌هایش می‌گوید: «در اندرون من خسته دل ندانم کیست که من خموشم و او در فغان و در غوغاست» این شاید بهترین مصداق برای شهود در شعر باشد. «قاسم رفعت حسینی» در کتاب «زندگی در آمنیون» بیشترین استفاده و بیشترین بهره‌ر از شهود بالای خود برده است. او علاوه بر این که در شعرش به فرموزبان اهمیت داده و محتوا

■ طرح ساده‌مفاهیم مثنوی برای عموم این شاعر و ترانه‌سرا در ادامه از کارگاه‌های مثنوی خوانی‌اش می‌گوید که سال‌هاست به آن مشغول است، اما هیچ آرشویی از آن‌ها در دست نیست. کاکایی می‌گوید: «من شرح مثنوی را سال‌هاست که در فرهنگسراها یا به شکل خصوصی انجام می‌دهم، اما متأسفانه این ابتکار ضبط و پخش نبود که بعد در فضای مجازی منتشر شود. من شیوه تدریس و شیوه شرح مثنوی و پیچیده‌گویی‌های رایج را کنار گذاشتم و مسائل مطرح در مثنوی را ساده‌تر طرح کردم. خوشبختانه دوستان موسسه «پیشگانا» شعر نوین ایرانیان» که خودم هم متولی‌اش هستم، این کارگاه‌هارا ضبط کردند و در فضای مجازی هم با استقبال مواجه شد.»

■ فایده‌خواندن مثنوی در روزگار ما

عبدالجبار کاکایی در پاسخ به این پرسش که در روزگار ما چه لزومی برای خواندن مثنوی مولانا وجود دارد، می‌گوید: «مولانا ما را با تجربه‌های دینی آموزش می‌دهد. به‌جای این‌که الفاظ و لغات را در حافظه نگه‌داریم و هیچ تأثیری نداشته باشد، او ما را باتجربه‌های دینی آموزش می‌دهد. البته همه نوع تجربه‌ای در مثنوی هست، اما مهم‌ترینش تجربه‌های عمیق دینی و مسائل

انتشار نسخه کتاب‌های «قصه عینکم» و «شیراز»

ویژه نابینایان)، همراه یک قسمت از «صد داستان» را با حمایت دکتر مهشید عباسی تهیه و منتشر می‌کند که به نسخه صوتی بهترین داستان‌های کوتاه ایران و جهان با خوانش هنرمندان اختصاص دارد.

«قصه عینکم» و «شیراز» در دومین قسمت از «صد داستان» باخوانش پریسامقتدی منتشر می‌شود. به‌گزارش ایسنا، دومین قسمت از «صد داستان» به روایت داستان‌های «قصه عینکم» نوشته رسول پرویزی و «شیراز» اثر مصطفی مستور اختصاص دارد. این برنامه به سردبیری کیوان کثیریان، در استودیوی فراز باصدایرداری مرتضی محقق ضبط‌شده و امیر تقوی تدوین آن را برعهده داشته است. این قسمت از «صد داستان» پنج‌شنبه ۱۷ خرداد ساعت ۱۹ در ساینما سوینا منتشر می‌شود. سوینا (سینمای

معرفی کتاب

در نهایت شهودی می‌شود که منجر به نوشتن شعرهایی به‌شدت متفاوت می‌شود. آن قدر متفاوت و غریب که برداشت‌های زیادی از آن‌ها می‌شود هرکسی از ظن خودش یار شاعر می‌شود بی‌آن‌که از درون او اسرارش را بجوید. درست همین جاست که نظریه «مرگ مؤلف» به میان می‌آید: «خدا کند حسم در ست نباشد / من آلزایمر نباشم / یکی دستم را گرفته می‌فشارد / می‌گوید من صادق‌ام! پسرت / من از پیراهن سفیدم می‌ترسم / از قرص‌هایم که مرا می‌خورند / واز صورتم / حالا که همه چیز را روشن‌تر نشان می‌دهد.» قاسم رفعت حسینی، در شرایطی کاملاً خاص این سطرهارا نوشته و همه آن چیزی را که از درون ناآرامش نشأت گرفته، به روی کاغذ آورده است. حالا دیگر وقت آن است که مؤلف شعرهایش را به خاک سپرد و تأویل‌های مخاطب را بشنود. چه چیزی بهتر از این که با هر بار خواندن یک شعر چیز تازه‌ای به آن اضافه شود و احتمال این وجود داشته باشد که دوباره و دوباره مخاطب به سراغ آن شعر برود.

مثل همین شعر که در کتاب «زندگی در آمنیون» در فضایی کاملاً مه‌آلود نوشته‌شده و بسیار بعید است که با یک‌بار خوانش بشود از کنار آن گذشت:

«خودم را در آغوش می‌گیرم / تنهایی‌ام را می‌خوابانم. / می‌گذارم ترس به زندگی‌ام کمک کند... / می‌ترسم خودم نباشم این که نشسته است روی نیمکت چوبی / و درخت انتحیر نباشد / می‌خواهم بیرسم کجایم ای دست‌های من؟ / ای طاعون کجایم...»

«زندگی در آمنیون» در بهار ۱۴۰۳ توسط نشر «آرآدمان» منتشر شده و به‌زودی جلسه رونمایی آن در مشهد برگزار می‌شود.

ادب‌وهنر

موسیقی

مدیرکل دفتر موسیقی وزارت ارشاد:

شرکت‌های متولی موسیقی پاپ در جه‌بندی می‌شوند

مدیرکل دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به لزوم نظارت بر موسیقی پاپ و اشعار و محتوای آن‌ها با توجه به سند موسیقی گفت: شرکت‌های متولی این حوزه که جریان هنری را برای خواننده‌ها فراهم می‌کنند، درجه‌بندی خواهند شد؛ اعتبارشان سنجیده و جنس فعالیت فرهنگی هنری آن‌ها بررسی مجدد می‌شود.

به‌گزارش ایرنا، مدیرکل دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره تدوین و تصویب سند موسیقی پس از ۴۵ سال و ابهامات به وجود آمده برای این‌سند از سوی برخی از کارشناسان و هنرمندان اظهار کرد: سند موسیقی تمام ابهامات را در این حوزه برطرف می‌کند و تمام نهادها را به یک هماهنگی فوق‌العاده‌ای می‌رساند. برای تدوین این سند، از نظرات نمایندگان نهادهای مختلف متولی حوزه موسیقی از جمله خانه موسیقی ایران بهره گرفته‌شده است، در اجرای کلیات این سند، نیز با تعامل و گفت‌وگو، از نظرات کارشناسان، متخصصان و هنرمندان موسیقی بهره‌مند خواهیم شد، باب گفت‌وگو باز است، این‌سندی است که کلیت و جامعیتی دارد و از جنبه‌های مختلف سنجیده می‌شود و بسیار سنجیده و درست است.

سمعی افزود: نقش نهادهای متولی موسیقی؛ حوزه هنری، مرکز موسیقی صداوسیمما، مرکز موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و نقش آموزش و پرورش، در سند موسیقی مورد توجه قرار گرفته است.

وی درباره نظارت‌اداره کل موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بر موسیقی پاپ و اشعار و محتوای آن‌ها با توجه به سند موسیقی اظهار کرد: این‌سند نوع تفکر به حوزه موسیقی پاپ را مورد توجه قرار می‌دهد، موسیقی پاپ بسیار مهم است، چون برآیند همه موسیقی‌های شنیداری است که جمع می‌شوند و در سرتس‌تر قرار می‌گیرند پس ما باید بر آن نظارت بیشتری داشته باشیم و دغدغه‌مندتر به آن نگاه کنیم، اتفاقاً ما باید مطالبه‌گرتر به حوزه موسیقی باشیم یا نگاه کنیم. مدیرکل دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اظهار کرد: این‌را در نظر بگیرید که کشور ما، کشور شعر، اندیشه، خرد و تفکر با پیشینه‌ای همچون حافظ، مولوی، سعدی، خاقانی، سنایی و نظامی است، در برخی موارد گفته‌می‌شود که موسیقی‌های امروز، نیازمند شرایطی به‌تناسب خودش است و مایه‌جای شعر یا یک متن، مواجهه‌هستیم اما بی‌تردید در آن متن هم باید یکسری نکات رعایت شود.

سمعی افزود: بعضی از موسیقی‌ها نمی‌توانند وزن عروضی بپذیرد، این را می‌پذیریم اما در همان قالب هم می‌تواند محتوای فاخر وجود داشته باشد یا حداقل محتوای تو خالی و ضد فرهنگی نداشته باشد؛ ما باید از فرهنگمان صیانت کنیم، فقط مسئله‌ای نیست که ما بگوییم چرا بعضی از موسیقی‌ها، زیرزمینی می‌شوند، اگر این شرایط به وجود بیاید، اخلاقیات جامعه هم سطحش پایین‌تر خواهد آمد، پس ناچار هستیم که هدفمندتر و قانونمندتر عمل کنیم. وی افزود: در این راستا، شرکت‌های متولی تولید آثار موسیقی که جریان هنری را برای خواننده‌ها فراهم می‌کنند، درجه‌بندی خواهند شد؛ اعتبارشان سنجیده و جنس فعالیت فرهنگی هنری آن‌ها به‌تر از گذشته خواهد شد تا بررسی شود که این شرکت‌های موسیقی در این چند سال چه کردند؟ آیا نقاط قوت داشتند، ادبیات و موسیقی خوب را در آثارشان جاری کردند؟ و با توجه به این معیارها، امتیازی به شرکت‌های متولی تولید آثار موسیقی داده خواهد شد و به‌تناسب آن امتیاز، فعالیتشان درجه‌بندی می‌شود.

غلط نویسیم

مابین

برخی به کار بردن «مابین» را به معنی «میان» فاصله دو چیز» غلط می‌دانند و معتقدند که «ما» در عربی به معنی «آن‌چه» است و «مابین» در معنی «آن‌چه در میان یا در فاصله میان دو چیز است» به کار می‌رود؛ در حالی که «مابین» در عربی مجموعه‌به معنی «میان» است. در آثار قدیم و معاصر فارسی هم در همین معنی به کار رفته است:

خزانة... مابین ترکان و تازیکان... قسمت کرده‌اند.

بر گرفته از کتاب «فرهنگ درست‌نویسی سخن»، تألیف استاد حسن انوری